

Atebion i Gwestiynau nas cyrhaeddwyd yn y Sesiwn Llawn Answers to Questions not reached in Plenary

**23 Mehefin 1999
23 June 1999**

[R] yn dynodi bod yr Aelod wedi datgan buddiant
[R] signifies that the Member has shown an interest

Cwestiynau i'r Ysgrifennydd Addysg Cyn-16 Questions to the Secretary for Pre-16 Education

Aid for Partially Sighted School Governors

Q6 Kirsty Williams: What provisions and support is in place to aid those who are partially sighted or blind to fulfil roles as school governors? (OAQ176JS)

The Secretary for Pre-16 Education (Rosemary Butler): This is essentially a matter for the individual governor, the school governing body and the local authority. Welsh Office publications for governors are made available in special formats when requested, most usually in disk format which can turn text into large print, braille or spoken word. The Welsh Office has had few such requests.

Cymorth i Lywodraethwyr Ysgol sydd â Nam ar eu Golwg

C6 Kirsty Williams: Pa ddarpariaethau a chymorth sydd ar gael i helpu'r bobl hynny sydd â nam ar eu golwg neu sydd yn ddall i gyflawni swyddogaethau fel llywodraethwyr ysgol? (OAQ176JS)

Yr Ysgrifennydd Addysg Cyn-16 (Rosemary Butler): Mater i'r llywodraethwyr unigol, corff llywodraethu'r ysgol a'r awdurdod lleol yw hyn yn ei hanfod. Trefnir i baratoi cyhoeddiadau'r Swyddfa Gymreig i lywodraethwyr mewn fformat arbennig os gofynnir am hynny, fel arfer ar ffurf disg sydd yn gallu trosi testun i brint mawr, braille neu'r gair llafar. Ychydig o geisiadau felly a gafodd y Swyddfa Gymreig.

Nursery Education in Pembrokeshire

Q7 Nick Bourne: Will Rosemary Butler make a statement with regard to the provision of nursery education in Pembrokeshire? (OAQ210VB)

Rosemary Butler: The planning of early years education in Pembrokeshire is a matter for the Pembrokeshire Early Years Development and Childcare Partnership. The Partnership's integrated plan for 1999-2000 covering early years education and childcare development is currently being considered by the Welsh Office. Pembrokeshire County Council is responsible for implementing the early years education elements of the plan.

Addysg Feithrin yn Sir Benfro

C7 Nick Bourne: A wnaiff Rosemary Butler ddatganiad ynghylch darparu addysg feithrin yn Sir Benfro? (OAQ210VB)

Rosemary Butler: Mater i Bartneriaeth Datblygiad Blynyddoedd Cynnar a Gofal Plant Sir Benfro yw cynllunio addysg blynyddoedd cynnar yn Sir Benfro. Mae'r Swyddfa Gymreig ar hyn o bryd yn ystyried cynllun integredig y Bartneriaeth ar gyfer 1999-2000 sydd yn ymwneud ag addysg blynyddoedd cynnar a gofal plant. Mae Cyngor Sir Penfro yn gyfrifol am weithredu elfennau addysg blynyddoedd cynnar y cynllun.

GCSE Examinations

Q8 Brian Gibbons: What are the percentage of grade A to C results achieved by boys and girls in Wales, in GCSE examinations over the last three years? (OAQ174JS)

Rosemary Butler: The percentages of boys and girls aged 15 achieving at least one GCSE at grades A* to C were 1996: boys 61 per cent and girls 71 per cent; 1997: boys 61 per cent and girls 72 per cent; 1998: boys 64 per cent and girls 75 per cent.

Arholiadau TGAU

C8 Brian Gibbons: Pa ganran o fechgyn a merched yng Nghymru sydd wedi llwyddo i gael graddau A i C yn yr arholiadau TGAU dros y tair blynedd diwethaf? (OAQ174JS)

Rosemary Butler: Canran y bechgyn a'r merched 15 oed a gafodd o leiaf un TGAU â gradd A* i C oedd 1996: bechgyn 61 y cant a merched 71 y cant; 1997: bechgyn 61 y cant a merched 72 y cant; 1998: bechgyn 64 y cant a merched 75 y cant.

Information Communication Technology

Q9 Jonathan Morgan: Will Rosemary Butler outline plans to further the use of information communication technology in Welsh secondary schools? (OAQ216JS)

Rosemary Butler: The use of information and communication technology in schools is a central feature of the Government's programme to raise standards in all schools. The development of the National Grid for Learning represents the core of that programme. The Grid is a collaborative effort between the four UK Education Departments that aims to provide schools with educational resources through the internet; ensure that schools have access to up-to-date equipment and networking facilities; and promote best practice in the use of ICT in the classroom. The National Grid for Learning website was launched in November 1998 and includes a special bilingual site for teachers in Wales (VTC Cymru).

In Wales, we are providing over £6 million through this year's GEST programme to support ICT in primary, secondary and special schools. This contributes to a total of around £20 million over the next three years and complements the £12.6 million lottery funding set aside to support ICT training for schoolteachers and school librarians in Wales.

Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu

C9 Jonathan Morgan: A wnaiff Rosemary Butler amlinellu cynlluniau i ddatblygu'r defnydd o dechnoleg gwybodaeth cyfathrebu mewn ysgolion uwchradd yng Nghymru? (OAQ216JS)

Rosemary Butler: Mae defnyddio technoleg gwybodaeth a chyfathrebu mewn ysgolion yn un o nodweddion canolog rhaglen y Llywodraeth i godi safonau mewn ysgolion. Datblygu'r Grid Dysgu Cenedlaethol yw craidd y rhaglen honno. Ymdrech gydweithredol rhwng pedair Adran Addysg gwledydd y DU yw'r Grid a'r nod yw rhoi adnoddau addysgol i ysgolion drwy gyfrwng y rhyngwyd; sicrhau bod ysgolion yn gallu cael gafael ar yr offer a'r cyfleusterau rhwydweithio diweddaraf; a hyrwyddo'r arferion gorau o ran defnyddio TGC yn yr ystafell

ddosbarth. Lansiwyd safle'r Grid Dysgu Cenedlaethol ar y We ym mis Tachwedd 1998 ac mae'n cynnwys safle dwyieithog arbennig i athrawon yng Nghymru (VTC Cymru)

Yng Nghymru, rydym yn darparu dros £6 miliwn trwy gyfrwng rhaglen GEST eleni i gefnogi TGC mewn ysgolion cynradd, uwchradd ac ysgolion arbennig. Mae hyn yn cyfrannu cyfanswm o oddeutu £20 miliwn yn ystod y tair blynedd nesaf ac yn ategu'r £12.6 miliwn o arian y Loteri a neilltuwyd i gefnogi hyfforddiant TGC i athrawon a llyfrgellwyr mewn ysgolion yng Nghymru.

Special Needs Education

Q10 Christine Chapman: Will Rosemary Butler make arrangements for updated guidance on the provision of special need education, with particular reference to autism and the applied behaviour analysis programme, to be issued to all Welsh local education authorities? (OAQ207VB)

Rosemary Butler: 'Shaping the Future for Special Education—An Action Programme for Wales' published by the Welsh Office in January 1999 sets out the main objectives for special educational needs provision and a timetable for action.

A key part of the action programme is the revision of the Code of Practice on the Identification and Assessment of SEN, introduced in 1994. An initial consultation is in progress. Responses will inform the drafting of the revised code. This will be the subject of further public consultation in early 2000. The new code will require Assembly approval. I anticipate it would come into effect in 2001.

The revised code will apply to the provision to be made by local education authorities, schools and other key agencies for all children with SEN, including those with learning difficulties associated with autistic spectrum disorders.

As with all assessment materials and programmes, the use of the applied behaviour analysis programme will remain a matter for the professional judgement of education psychologists and other specialists in light of the particular circumstances and needs of the child.

Addysg Anghenion Arbennig

C10 Christine Chapman: A wnaiff Rosemary Butler drefniadau i ddosbarthu canllawiau wedi'u diweddarau ar ddarparu addysg anghenion arbennig i holl awdurdodau addysg lleol Cymru, gan gyfeirio'n benodol at awtistiaeth a'r rhaglen gymwysedig i ddadansoddi ymddygiad? (OAQ207VB)

Rosemary Butler: Mae 'Llunio Dyfodol Addysg Arbennig—Raglen Weithredu ar gyfer Cymru' a gyhoeddwyd gan y Swyddfa Gymreig ym mis Ionawr 1999 yn nodi'r prif amcanion ar gyfer y ddarpariaeth anghenion addysgol arbennig ac amserlen weithredu.

Rhan allweddol o'r rhaglen weithredu yw diwygio'r Cod Ymarfer ar Ddynodi ac Asesu AAA, a gyflwynwyd yn 1994. Mae'r broses ymgynghori gychwynnol ar waith. Bydd yr ymateb yn ysbrydoli'r gwaith o ddrafftio'r cod diwygiedig. Bydd hwn yn destun ymgynghori pellach â'r cyhoedd yn fuan yn 2000. Bydd angen i'r Cynulliad gymeradwyo'r cod newydd. Rhagwela y deuai i rym yn 2001.

Bydd y cod diwygiedig yn berthnasol i'r ddarpariaeth sydd i'w gwneud gan awdurdodau addysg lleol, ysgolion ac asiantaethau allweddol i bob plentyn sydd ag AAA, gan gynnwys y rheini sydd ag anawsterau dysgu'n gysylltiedig ag anhwylderau'r sbectwm awtistig.

Fel sydd yn wir am yr holl raglenni a deunydd asesu, bydd defnyddio'r rhaglen gymwysiedig i ddadansoddi ymddygiad yn dal i fod yn seiliedig ar farn broffesiynol seicolegwyr addysg ac arbenigwyr eraill yng ngoleuni'r amgylchiadau ac anghenion penodol y plentyn.

Welsh Joint Education Committee

Q11 Janet Davies: Will Rosemary Butler issue a statement concerning the financial viability and standing of the Welsh Joint Education Committee? (OAQ175JS)

Rosemary Butler: As a local authority owned company, independent of government, the finances of the WJEC are a matter for its directors. I do, however, have the highest regard for the work of the WJEC. The qualifications it offers have an enviable reputation built on high standards maintained over many years. It also offers a variety of other valuable education services. I expect that the WJEC will continue to make an important contribution towards our broad aims of raising educational standards in Wales.

Cyd-bwyllgor Addysg Cymru

C11 Janet Davies: A wnaiff Rosemary Butler ddatganiad ynglŷn â hyfywedd a sefyllfa ariannol Cyd-bwyllgor Addysg Cymru? (OAQ175JS)

Rosemary Butler: Fel cwmni dan berchnogaeth awdurdod lleol, sydd yn annibynnol ar y llywodraeth, mater i'w gyfarwyddwyr yw sefyllfa ariannol CBAC. Fodd bynnag, mae gennyf barch o'r mwyaf i waith CBAC. Mae'r cymwysterau a gynigir ganddo yn destun edmygedd a'i enw da'n seiliedig ar safonau a gynhaliwyd ers blynyddoedd lawer. Mae hefyd yn cynnig amrywiaeth o wasanaethau addysgol gwerthfawr eraill. Disgwyliaf y bydd CBAC yn parhau i wneud cyfraniad o bwys i'n hamcanion cyffredinol o godi safonau addysg yng Nghymru.

GCSE Examinations in Wales

Q12 Jenny Randerson: In view of the fact that more pupils fail to pass any GCSEs in Wales than in England, what are Rosemary Butler's proposals to address this problem? (OAQ215)

Rosemary Butler: An overriding commitment to raising standards—for all pupils—lies at the heart of our policy for education in Wales. The 'Building Excellent Schools Together' White Paper set out a comprehensive programme of school improvement with which every teacher, school and LEA in Wales is now engaged. The improvement in performance at GCSE over recent years is an encouraging sign of progress on which the Assembly will be able to build.

Arholiadau TGAU yng Nghymru

C12 Jenny Randerson: Yng ngoleuni'r ffaith fod mwy o ddisgyblion yng Nghymru nag yn Lloegr yn methu â llwyddo mewn unrhyw arholiad TGAU, pa gynigion sydd gan Rosemary Butler i fynd i'r afael â'r broblem hon? (OAQ215)

Rosemary Butler: Mae ymrwymiad sylfaenol i godi safonau—i bob disgybl—wrth wraidd ein polisi addysg yng Nghymru. Roedd y Papur Gwyn 'Adeiladu Ysgolion Ardderchog Gyda'n Gilydd' yn gosod rhaglen gynhwysfawr ar gyfer gwella ysgolion ac mae pob athro/athrawes, ysgol ac AALl bellach wedi ymroi i hyn. Mae'r gwelliant a welwyd ym mherfformiad TGAU dros y blynyddoedd diwethaf yn arwydd calonogol o gynnydd y bydd modd i'r Cynulliad adeiladu arno.

Reception Class Numbers

Q13 Peter Black: In view of draft Welsh Office guidance limiting reception classes to 30 or less from September 1999, what advice would Rosemary Butler provide to schools with a standard number not divisible by 30 and who have not received funding for an additional teacher who must place reception pupils in mixed age classes? (OAQ205AG)

Rosemary Butler: The School Standards and Framework Act 1998 and associated regulations require local education authorities and governing bodies of infant and primary schools in Wales to limit to 30 pupils reception classes from 1 September 1999; reception and year 1 classes from 1 September 2000; and reception, year 1 and year 2 classes from 1 September 2001.

The regulations also provided for admission authorities to apply to the Secretary of State for suspension of a school's standard admission number and approval of a temporary maximum admission number for September 1999 if the admission authority was of the view that the existing standard number was incompatible with the statutory infant class size limit of 30 pupils. As a result, 94 schools in Wales have an approved temporary maximum admission number to help them comply with infant class size limits in September 1999.

To date some £15 million in grant has been awarded to local education authorities to assist with infant class size reduction. Most of this is for teachers' salaries with some awarded for accommodation, and refurbishment and equipment costs.

However compliance with statutory class size limits does not solely depend on grant funding. Many schools in Wales have achieved smaller class sizes and will comply with the statutory class size limits, by making changes to class organisation. This may involve mixed age classes in some cases. Many schools, particularly in rural areas, routinely use mixed age teaching. The Office of Her Majesty's Chief Inspector for Schools in Wales advise that well managed mixed age teaching should not have an adverse effect on pupils' education.

Niferoedd mewn Dosbarthiadau Derbyn

C13 Peter Black: Yng ngoleuni canllawiau drafft y Swyddfa Gymreig sydd yn cyfyngu niferoedd dosbarthiadau derbyn i 30 disgybl neu lai o fis Medi 1999 ymlaen, pa gyngor y byddai Rosemary Butler yn ei roi i ysgolion sydd â nifer safonol na ellir ei rannu â 30, ac sydd heb dderbyn cyllid ar gyfer athro ychwanegol, ac y bydd yn rhaid iddynt roi disgyblion dosbarth derbyn mewn dosbarthiadau oedran cymysg? (OAQ205AG)

Rosemary Butler: Mae Deddf Safonau a Fframwaith Ysgolion 1998 a'r rheoliadau cysylltiedig yn mynnu bod awdurdodau addysg lleol a chyrff llywodraethu ysgolion babanod a chynradd yng Nghymru yn cyfyngu dosbarthiadau derbyn i 30 disgybl o 1 Medi 1999; dosbarthiadau derbyn a blwyddyn 1 o 1 Medi 2000; a dosbarthiadau derbyn, blwyddyn 1 a blwyddyn 2 o 1 Medi 2001.

Roedd y rheoliadau hefyd yn caniatáu i awdurdodau derbyn wneud cais i'r Ysgrifennydd Gwladol am gael gohirio'r orfodaeth i gydymffurfio â nifer derbyn safonol ysgol a chymeradwyo uchafswm dros dro ar gyfer derbyn plant ym mis Medi 1999 petai'r awdurdod derbyn o'r farn nad oedd y nifer safonol presennol yn gydnaws â'r terfyn statudol ar gyfer maint dosbarthiadau babanod, sef 30 disgybl. O ganlyniad, cymeradwywyd uchafswm dros dro ar gyfer derbyn plant mewn 94 o ysgolion yng Nghymru er mwyn eu cynorthwyo i gydymffurfio â'r cyfyngiadau ar faint dosbarthiadau babanod ym mis Medi 1999.

Hyd yn hyn rhoddwyd grantiau o oddeutu £15 miliwn i awdurdodau addysg lleol er mwyn cynorthwyo i ostwng maint dosbarthiadau yng Nghymru. Mae'r rhan fwyaf o hyn ar gyfer cyflogau athrawon gyda rhywfaint wedi'i roi tuag at gostau adeiladau, ailaddurno ac offer.

Fodd bynnag, nid yw cydymffurfio â therfynau maint statudol dosbarthiadau'n dibynnu ar arian grant yn unig. Mae llawer o ysgolion yng Nghymru wedi sicrhau dosbarthiadau llai eu maint a byddant yn cydymffurfio â'r cyfyngiadau statudol ar faint dosbarthiadau, trwy newid trefnidaeth y dosbarthiadau hynny. Gall hyn olygu dosbarthiadau cymysg eu hoedran dan rai amgylchiadau. Bydd llawer o ysgolion, yn enwedig ysgolion mewn ardaloedd gwledig, yn addysgu plant cymysg eu hoed yn rheolaidd. Dywed Swyddfa Prif Arolygydd Ysgolion ei Mawrhydi yng Nghymru na ddylai addysgu plant cymysg eu hoedran gael effaith andwyol ar addysg disgyblion ond iddo gael ei reoli'n dda.

Funding for Music Education

Q14 Michael German: What proportion of the £8 million proposed to assist music education in schools has been distributed to the schools of Wales, what is the distribution pattern for this financial year and how much money remains to be allocated? (OAQ177JS)

Rosemary Butler: We will be making £8 million available through the Music Development Fund over the next three years, to maintain and enhance opportunities for young people to develop musical skills. £1.5 million will come from the Arts Council for Wales, the remaining £6.5 million will be paid through the grants for education support and training programme. £0.5 million has been allocated in GEST for this financial year.

Funding is allocated at LEA level in accordance with the agreed GEST formula. LEAs have been notified of their individual allocations. The funding may be retained centrally or devolved to schools according to the priorities of the LEA. It is important that the scheme recognises the varying needs of different areas, and that the two funding strands complement each other. We are therefore in the process of consulting representatives of local education authorities, the Arts Council for Wales and the Schools Inspectorate to draw up the detailed parameters. Once these discussions are finalised, LEAs will be invited to submit their detailed expenditure plans for approval.

Cyllid ar gyfer Addysg Gerddorol

C14 Mike German: Pa gyfran o'r £8 miliwn a gynigiwyd ar gyfer addysg gerddorol mewn ysgolion sydd wedi ei ddsbarthu i ysgolion Cymru, beth yw'r patrwm dosbarthu ar gyfer y flwyddyn ariannol hon, a faint o arian sydd ar ôl i'w ddyrannu? (OAQ177JS)

Rosemary Butler: Byddwn yn sicrhau bod £8 miliwn ar gael drwy gyfrwng y Gronfa Datblygu Cerddoriaeth yn ystod y tair blynedd nesaf, i gynnal a gwella cyfleoedd i bobl ifanc ddatblygu sgiliau cerddorol. Daw £1.5 miliwn gan Gyngor Celfyddydau Cymru, a thelir gweddill y £6.5 miliwn drwy gyfrwng y rhaglen grantiau ar gyfer cefnogi addysg a hyfforddiant. Dyrannwyd £0.5 miliwn yn y rhaglen grantiau hon ar gyfer y flwyddyn ariannol hon.

Dyrennir cyllid ar lefel AALl yn unol â'r fformiwla y cytunwyd arno. Mae'r AALl wedi cael gwybod beth fydd eu dyraniadau unigol. Gellir cadw'r arian yn ganolog neu ei ddatganoli i ysgolion yn unol â blaenoriaethau'r AALl. Mae'n bwysig bod y cynllun yn cydnabod amrywiol anghenion gwahanol ardaloedd, a bod y ddau llyn ariannu'n ategu ei gilydd. Felly, yr ydym wrthi'n ymgynghori â chynrychiolwyr yr awdurdodau addysg lleol, Cyngor Celfyddydau Cymru a'r Arolygwyr Ysgolion i lunio'r paramedrau manwl. Unwaith y daw'r trafodaethau hyn i ben, gwahoddir AALl i gyflwyno'u cynlluniau gwario manwl i'w cymeradwyo.

Primary and Secondary School Teachers

Q15 Peter Black: What action is Rosemary Butler taking to reverse the decline in the number of teachers employed by Welsh primary and secondary schools? (OAQ206AG)

Rosemary Butler: Although there are variations year-on-year, the number of teachers in service at maintained primary and secondary schools in Wales has increased slightly over the past five years. By January 1999, there were over 27,000 full time equivalent teachers.

Recent action taken to increase the number of teachers working in our schools has included the infant class size reduction initiative, which has funded the employment of some 473 more teachers in schools in Wales. Also, funding for education has been increased within the local government revenue settlement. This amounted to an additional £50 million in 1998-99 with more than £70 million additional for 1999-2000. It was made clear to local authorities that they were expected to increase education spending by at least their share of this amount. We will be monitoring each authority to check that this has happened, and plan to report the outcome to the National Assembly.

Athrawon Ysgol Gynradd ac Uwchradd

C15 Peter Black: Pa gamau sydd gan Rosemary Butler ar y gweill i atal y gostyngiad yn nifer yr athrawon a gyflogir gan ysgolion cynradd ac uwchradd Cymru? (OAQ206AG)

Rosemary Butler: Er bod amrywiadau o flwyddyn i flwyddyn, mae nifer yr athrawon sydd mewn swydd mewn ysgolion cynradd ac uwchradd sydd yn cael eu cynnal yng Nghymru a Lloegr wedi cynyddu ychydig yn ystod y pum mlynedd diwethaf. Erbyn mis Ionawr 1999, yr oedd dros 27,000 o athrawon sydd yn cyfateb i rai amser llawn.

Yn ddiweddar, un cam a gymerwyd i gynyddu nifer yr athrawon sydd yn gweithio yn ein hysgolion fu'r cynllun i ostwng maint dosbarthiadau babanod. Yn sgîl hyn, cafwyd cyllid i gyflogi oddeutu 473 o athrawon ychwanegol yng Nghymru. Hefyd cynyddwyd y cyllid ar gyfer addysg yn setliad refeniw llywodraeth leol. Yr oedd hyn yn cyfateb i £50 miliwn yn ychwanegol ym 1998-99 gyda dros £70 miliwn yn ychwanegol ar gyfer 1999-2000. Gwnaethpwyd hi'n glir i awdurdodau lleol bod disgwyl iddynt gynyddu'r gwario ar addysg o leiaf gymaint â'u cyfran hwy o'r swm hwn. Byddwn yn cadw golwg ar bob awdurdod i sicrhau eu bod wedi gwneud hyn, a'r bwriad yw dod ag adroddiad ynghylch y canlyniad gerbron y Cynulliad Cenedlaethol.

Personalised Learning Plans

Q16 Huw Lewis: Are there any plans for the development of personalised learning plans for pupils up to the age of 16? (OAQ218VB)

Rosemary Butler: Draft guidance to schools on the education of looked after children will be issued for consultation shortly. One of its main proposals will be that children in care should have personal education plans to help support them in school.

Pupils with special educational needs already have individual education plans. There are currently no further central proposals for the development of personal learning plans, although individual education authorities and schools are free to consider them if they wish. If Mr Lewis would like to contact me I should be happy to discuss the issue with him.

Cynlluniau Dysgu Personol

C16 Huw Lewis: A oes unrhyw gynlluniau i ddatblygu cynlluniau dysgu personol ar gyfer disgyblion hyd at 16 oed? (OAQ218VB)

Rosemary Butler: Bydd canllawiau drafft i ysgolion ar addysg plant dan ofal yn cael eu cyhoeddi ar gyfer ymgynghori cyn bo hir. Un o'i brif gynigion fydd y dylai plant dan ofal gael cynlluniau dysgu personol i gynorthwyo i'w cefnogi yn yr ysgol.

Mae gan blant sydd ag anghenion addysgol arbennig gynlluniau dysgu personol eisoes. Ar hyn o bryd, nid oes rhagor o gynigion canolog ar gyfer datblygu cynlluniau dysgu personol, er bod croeso i awdurdodau addysg ac ysgolion unigol eu hystyried os dymunant. Petai Mr Lewis yn hoffi cysylltu â mi, byddwn yn falch o drafod y mater hwn gydag ef.

Modern Foreign Languages in Primary Schools

Q17 Huw Lewis: What plans are there for the teaching of modern foreign languages in primary schools in Wales? (OAQ219VB)

Rosemary Butler: This is a matter for individual schools to decide. For those that are interested in introducing primary age children to studying a modern foreign language information and support are available from the Centre for Information on Language Teaching and Research (CILT). CILT can be contacted via the National Comenius Centre of Wales at its sites in Cardiff and Bangor.

Ieithoedd Tramor Modern mewn Ysgolion Cynradd

C17 Huw Lewis: Pa gynlluniau sydd ar y gweill ar gyfer dysgu ieithoedd tramor modern mewn ysgolion cynradd yng Nghymru? (OAQ219VB)

Rosemary Butler: Mae hyn yn fater i ysgolion unigol benderfynu arno. I'r sawl sydd â diddordeb mewn cyflwyno astudio iaith dramor fodern i blant oed ysgol gynradd, mae gwybodaeth a chefnogaeth ar gael gan y Ganolfan Wybodaeth am Ddysgu Ieithoedd ac Ymchwil (CILT). Gellir cysylltu â CILT drwy gyfrwng Canolfan Comenius Cenedlaethol Cymru yng Nghaerdydd a Bangor.

Key Stage 2 Classes

Q18 Michael German: How many classes are there in Wales at Key Stage 2 with more than 30 pupils? (OAQ240VB)

Rosemary Butler: The latest figures can be found in Welsh Office Statistical Release SDR 24/99, 'Class sizes in primary schools, January 1999 (provisional data)', published on 11 June 1999. The Statistical Release is available from the Cardiff Bay Library and on the intranet.

Dosbarthiadau Cyfnod Allweddol 2

C18 Michael German: Sawl dosbarth Cyfnod Allweddol 2 yng Nghymru sydd â mwy na 30 o ddisgyblion? (OAQ240VB)

Rosemary Butler: Gellir cael hyd i'r ffigyrau diweddaraf yn Nhaflen Ystadegau'r Swyddfa Gymreig SDR 25/99, 'Maint dosbarthiadau ysgolion cynradd, Ionawr 1999 (data dros dro)', a

gyhoeddwyd 11 Mehefin 1999. Mae'r Daflen Ystadegau ar gael yn Llyfrgell Bae Caerdydd ac ar y fewnwyd.

Cwestiynau i'r Ysgrifennydd Amaethyddiaeth a Datblygiad Gwledig Questions to the Secretary for Agriculture and Rural Development

Export of Welsh Lambs

Q6 Glyn Davies: What plans does the Secretary for Agricultural and Rural Development have to discuss the export of Welsh lambs with Farmers Ferry Ltd? (OAQ209VB)

The Secretary for Agriculture and Rural Development (Christine Gwyther): My officials are in discussion with Farmers Ferry Ltd about the possibility of support under the Marketing Development Scheme to help them introduce a more sophisticated marketing operation exclusively for Wales, which will include introducing quality controls on the standards of animal husbandry, transportation and welfare provisions to establish a world class operation with a viable long-term future. I am undertaking many visits and meetings and look forward to meeting Farmers Ferry Ltd at some stage.

Allforio Wŷn Cymreig

C6 Glyn Davies: Pa gynlluniau sydd ar y gweill gan yr Ysgrifennydd Amaethyddiaeth a Datblygu Gwledig i drafod allforio wŷn Cymreig gyda Fferi'r Ffermwyr Cyfyngedig? (OAQ209VB)

Yr Ysgrifennydd Amaethyddiaeth a Datblygu Gwledig (Christine Gwyther): Mae fy swyddogion yn trafod gyda Farmers Ferry Cyf. ynghylch y posibilrwydd o roi cefnogaeth drwy gyfrwng y Cynllun Datblygu Marchnata, i'w helpu i gyflwyno trefn farchnata fwy soffistigedig yn arbennig ar gyfer Cymru, gan gynnwys cyflwyno dulliau rheoli ansawdd ar safonau hwsmona a chludo anifeiliaid a darpariaethau lles er mwyn sefydlu trefn gystal ag unrhyw un yn y byd ac un sydd â dyfodol hirdymor hyfyw. Byddaf yn ymweld â sawl lle ac yn mynd i nifer o gyfarfodydd gan edrych ymlaen at gyfarfod Farmers Ferry Cyf. rywbryd.

Labelling Scheme for Genetically Modified Foods

Q7 Peter Black: What powers does the Assembly have to introduce a labelling scheme for genetically modified foods in Wales? (OAQ203VB)

Christine Gwyther: The Assembly cannot introduce additional statutory labelling requirements in advance of European Union Legislation. The UK Government is pressing the European Commission to produce proposals on the labelling of GM additives as quickly as possible and I believe we should strongly support that pressure.

Cynllun Labelu ar gyfer Bwydydd a Addaswyd yn Enetig

C7 Peter Black: Pa bwerau sydd gan y Cynulliad i gyflwyno polisi labelu yng Nghymru ar gyfer bwydydd a addaswyd yn enetig? (OAQ203VB)

Christine Gwyther: Ni all y Cynulliad gyflwyno gofynion labelu statudol ychwanegol cyn Deddfwriaeth gan yr Undeb Ewropeaidd. Mae llywodraeth gwledydd y DU yn pwyso ar y Comisiwn Ewropeaidd i lunio cynigion ar labelu ychwanegion a addaswyd yn enetig cyn gynted ag y bo modd a chredaf y dylem roi'n cefnogaeth gref i hynny.

European Agricultural Guidance and Guarantee Fund

Q8 Michael German: How much EAGGF remains to be allocated in Wales in the current round, by when is the money to be spent, how much public matched funding is required to ensure the full grant is utilised and what is the closing date for this money? (OAQ184JS)

Christine Gwyther: The total amount of EAGGF available under the rural Wales single programming document 1994-1999 is £24,786,000. At 10 June 1999 £19,830,000 had been formally approved, representing 80 per cent of the amount available. The minimum match funding necessary to draw down the final 20 per cent is £4,957,200.

Cronfa Cyfarwyddo a Gwarantu Amaethyddol Ewrop

C8 Michael German: Faint o arian cronfa gyfarwyddo a gwarantu amaethyddol Ewrop sydd heb ei ddyrranu yng Nghymru yn ystod y cylch gwario cyfredol, erbyn pryd y mae'r arian i'w wario, faint o arian cyhoeddus cyfatebol sydd yn angenrheidiol er mwyn sicrhau y bydd y grant llawn yn cael ei ddefnyddio, a beth yw'r dyddiad cau ar gyfer yr arian hwn? (OAQ184JS)

Christine Gwyther: Cyfanswm yr arian o'r gronfa gyfarwyddo a gwarantu amaethyddol sydd ar gael dan ddogfen raglennu unigol Cymru wledig 1994-1999 yw £24,786,000. Ar 10 Mehefin 1999, yr oedd £19,830,000 wedi'i gymeradwyo'n ffurfiol, gan gynrychioli 80 y cant o'r swm a oedd ar gael. Rhaid cael arian cyfatebol o £4,957,200 i ddenu'r 20 y cant olaf.

Genetically Modified Crops

Q9 Nicholas Bourne: What representations has Christine Gwyther received about GM crops in Wales and what action is she proposing to take within the Assembly as a consequence? (OAQ181JS)

Christine Gwyther: A number of representations have been made in Wales in relation to GM crops. I will ensure that any issues arising from representations made on this subject are carefully considered by the Assembly and as appropriate, communicated and discussed with those Government departments with an interest in genetically modified organisms.

From 1 July the Assembly will have secondary legislation powers for GMOs in Wales and we will consider our position, within the parameters laid down by EU legislation and international trade agreements.

Cnydau a Addaswyd yn Enetig

C9 Nick Bourne: Pa sylwadau a dderbyniodd Christine Gwyther ynghylch cnydau a addaswyd yn enetig yng Nghymru a sut y mae yn bwriadu gweithredu o fewn y Cynulliad yn sgîl hynny? (OAQ181JS)

Christine Gwyther: Cyflwynwyd nifer o sylwadau yng Nghymru ynghylch cnydau a addaswyd yn enetig. Byddaf yn sicrhau bod unrhyw faterion sydd yn codi o sylwadau a wneir ar y pwnc hwn yn cael eu hystyried yn ofalus gan y Cynulliad ac yn cael eu cyfleu a'u trafod, fel sydd yn briodol, gyda'r adrannau hynny yn y Llywodraeth sydd â diddordeb mewn organebau a addaswyd yn enetig.

Ar ôl 1 Gorffennaf, bydd gan y Cynulliad bwerau i greu deddfwriaeth eilaidd ar gyfer organebau a addaswyd yn enetig yng Nghymru, a byddwn yn ystyried ein sefyllfa, o fewn y paramedrau a osodir gan ddeddfwriaeth UE a chytundebau masnach rhyngwladol.

Launch of the Agri-Food Partnership

Q10 Peter Rogers: Will Christine Gwyther give assurances that this launch of the Agri-Food Partnership will not be to the detriment of the Livestock Auction? (OAQ212JS/99)

Christine Gwyther: The Agri-Food Partnership will strengthen the agri-food sector in Wales. The Partnership will take forward the industry-led action plans launched by the Secretary of State and the chairmen of the three sectoral working groups on 8 March, monitor progress in their implementation and regularly review and update them, in conjunction with the National Assembly. The Partnership has established four regional agri-food groups to take the action plans forward at regional level, taking account of local priorities. To support this work, each Welsh Development Agency region will have an agri-food co-ordinator who will work under the guidance of the WDA Food Directorate.

The lamb and beef action plan, drawn up by the industry, including representatives of the Livestock Auctioneers, calls on livestock markets to reappraise their position and plan for the future so that a strategic network of livestock markets remains to service both the store and finished stock trade in Wales.

Lansio'r Bartneriaeth Bwyd-Amaeth

C10 Peter Rogers: A all Christine Gwyther roi sicrwydd na fydd lansio'r Bartneriaeth Bwyd-Amaeth yn andwyol i'r Arwerthiant Da Byw? (OAQ212JS/99)

Christine Gwyther: Bydd y Bartneriaeth Bwyd-Amaeth yn cryfhau'r sector bwyd-amaeth yng Nghymru. Dan arweiniad y diwydiant, bydd y Bartneriaeth yn bwrw ymlaen â'r cynlluniau a lansiwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol a chadeiryddion tri o'r gweithgorau sector ar 8 Mawrth, bydd yn cadw golwg ar y cynnydd a wneir o ran eu gweithredu ac yn eu hadolygu a'u diweddarau'n rheolaidd, ar y cyd â'r Cynulliad Cenedlaethol. Mae'r Bartneriaeth wedi sefydlu pedwar grŵp bwyd-amaeth rhanbarthol i fwrw ymlaen gyda'r cynlluniau gweithredu ar lefel ranbarthol, gan ystyried blaenoriaethau lleol. Yn gefn i'r gwaith hwn, bydd gan bob un o ranbarthau Awdurdod Datblygu Cymru gydlynnydd bwyd-amaeth a fydd yn gweithio dan gyfarwyddyd Cyfarwyddiaeth Fwyd yr Awdurdod.

Mae'r cynllun gweithredu ar gyfer cig oen a chig eidion, a luniwyd gan y diwydiant, gan gynnwys cynrychiolwyr Arwerthwyr Da Byw, yn galw ar farchnadoedd da byw i edrych o'r newydd ar eu sefyllfa a chynllunio ar gyfer y dyfodol, fel bod rhwydwaith strategol o farchnadoedd da byw yn dal i wasanaethu'r fasnach gwartheg stôr a gwartheg tew yng Nghymru.

Farming Income

Q11 Peter Black: What action does Christine Gwyther propose to take to protect farming incomes in the current economic climate? (OAQ202VB)

Christine Gwyther: The Assembly will have a key part to play in the implementation of policies which will affect Welsh agriculture and to tailor schemes to the needs of Welsh farmers. We will work closely with other organisations and bodies to promote the interests and products of Welsh farmers. On 8 March, together with the three chairmen of the industry-led sectoral working groups, Alun Michael launched action plans for the lamb and beef, dairy and organic sectors. The plans set out an agenda for action for the development of three key sectors of the agri-food industry in Wales.

I have stressed to the Welsh Development Agency that its new role is vital to lead economic development in the agri-food sector. The WDA will be aided by the newly formed Agri-Food

Partnership. The WDA is also now responsible for promoting quality foods from Wales giving a coherent approach to promotional and economic development issues in the farming sector.

Incwm Ffermydd

C11 Peter Black: Sut y mae Christine Gwyther yn bwriadu gweithredu i ddiogelu incwm ffermydd yn yr hinsawdd economaidd presennol? (OAQ202VB)

Christine Gwyther: Bydd gan y Cynulliad swyddogaeth allweddol o ran gweithredu polisiau a fydd yn effeithio ar amaethyddiaeth Cymru ac i deilwrio cynlluniau i weddu anghenion ffermwyr Cymru. Byddwn yn gweithio'n glòs gyda sefydliadau a chyrrff eraill i hyrwyddo buddiannau a chynnyrch ffermwyr Cymru. Ar 8 Mawrth, ynghyd â thri chadeirydd o'r gweithgorau sector dan arweiniad y diwydiant, lansiodd Alun Michael gynlluniau gweithredu ar gyfer y sector cig oen a chig eidion, y sector llaeth a'r sector organig. Mae'r cynlluniau'n nodi agenda gweithredu ar gyfer datblygu tri sector allweddol diwydiant bwyd-amaeth Cymru.

Pwysleisiais wrth Awdurdod Datblygu Cymru fod ei swyddogaeth newydd yn holl bwysig i arwain datblygu economaidd yn y sector bwyd-amaeth. Bydd y Bartneriaeth Bwyd-Amaeth sydd newydd ei ffurfio yn cynorthwyo'r Awdurdod. Yr Awdurdod hefyd sydd bellach yn gyfrifol am hyrwyddo bwyd o safon o Gymru gan greu safbwynt cydlynol tuag at faterion hyrwyddo a datblygu economaidd yn y sector ffermio.

Common Agricultural Policy Reform

Q12 Karen Sinclair: Bearing in mind the different arrangements which are likely to be in place for hill livestock compensatory allowances which after CAP reform will be by area rather than headage based, what mechanisms can be used to protect the current 'block' for Wales? (OAQ179JS)

Christine Gwyther: The new HLCA arrangements are still under consideration but the understanding reached between all the Agriculture Departments in the UK is that each will maintain its normal share of the total UK budget.

Diwygiad y Polisi Amaeth Cyffredin

C12 Karen Sinclair: O ystyried y trefniadau gwahanol sydd yn debygol o gael eu cyflwyno ar gyfer lwfansau iawndal da byw tir uchel, a fydd, ar ôl i'r polisi amaeth cyffredin gael ei ddiwygio, yn lwfansau yn ôl arwynebedd yn hytrach nag yn lwfansau fesul pen, pa beirianwaith y gellir ei ddefnyddio i ddiogelu'r 'bloc' presennol ar gyfer Cymru? (OAQ179JS)

Christine Gwyther: Mae'r trefniadau presennol ar gyfer y lwfansau yn dal i fod dan ystyriaeth ond y ddealltwriaeth a gafwyd rhwng holl Adrannau Amaeth gwledydd y DU yw y bydd pob un yn cadw'i chyfran arferol o gyfanswm cyllideb gwledydd y DU.

Autumn Sheep Sales

Q13 Karen Sinclair: What plans does Christine Gwyther have to alleviate the pending problem of autumn sheep sales following the problems experienced last year? (OAQ180JS)

Christine Gwyther: It is too early to speculate on the prices that will be achieved at this autumn's sheep sales. In any case this is not an area for Government intervention. The prices will reflect the trading conditions applying then and the industry will determine the level of prices reached.

Arwerthiannau Defaid yr Hydref

C13 Karen Sinclair: Pa gynlluniau sydd gan Christine Gwyther i sicrhau llai o broblemau yn ystod arwerthiannau defaid yr hydref hwn o ystyried y problemau a gafwyd y llynedd? (OAQ180JS)

Christine Gwyther: Mae'n rhy fuan rhagweld beth fydd y prisiau yn arwerthiannau defaid yr hydref hwn. Beth bynnag, nid yw hyn yn fater i'r Llywodraeth ymyrryd ynddo. Bydd y prisiau'n adlewyrchu'r amgylchiadau masnachu sydd yn bod ar y pryd a'r diwydiant fydd yn pennu lefel y prisiau hynny

Genetically Modified Foods

Q14 Rhodri Glyn Thomas: What powers does the Assembly have in terms of testing, production and labelling GM foods? (OAQ185)

Christine Gwyther: The First Secretary has announced that it is his intention that the National Assembly for Wales will act as the food assessment body for applications to market novel foods for the first time in Wales. It will be advised by the Advisory Committee on Novel Foods and Processes, and will also be advised by other relevant expert committees in the same way as Ministers of the Crown. From 1 July the Assembly will take over the functions of the Secretary of State for Wales in relation to the release of genetically modified organisms in Wales and will have the secondary legislation powers for GMOs, within the parameters laid down by EU legislation and international trade agreements and will be advised by the statutory Advisory Committee on Releases into the Environment and other relevant expert committees in the same way as central Government Departments. The Assembly will not however be able to introduce additional labelling requirements in advance of European Union Legislation.

Bwydydd a Addaswyd yn Enetig

C14 Rhodri Glyn Thomas: Pa bwerau sydd gan y Cynulliad o ran cynnal profion ar fwydydd a addaswyd yn enetig, ac o ran eu cynhyrchu a'u labelu? (OAQ185)

Christine Gwyther: Mae'r Prif Ysgrifennydd wedi cyhoeddi mai ei fwriad yw mai Cynulliad Cenedlaethol Cymru fydd y corff asesu bwyd ar gyfer ceisiadau i farchnata bwydydd newydd am y tro cyntaf yng Nghymru. Bydd y Pwyllgor Ymgynghorol ar Fwydydd a Phrosesau Newydd yn cynghori'r Pwyllgor Ymgynghorol a chaiff gyngor hefyd gan bwyllgorau perthnasol eraill ag arbenigedd yn y maes yn yr un modd ag y cynghorir Gweinidogion y Goron. Ar ôl 1 Gorffennaf, bydd y Cynulliad yn ysgwyddo swyddogaethau Ysgrifennydd Gwladol Cymru, gyda golwg ar ryddhau organebau a addaswyd yn enetig yng Nghymru a bydd ganddo'r pwerau deddfu eilaidd dros organebau a addaswyd yn enetig, o fewn y paramedrau a osodir gan ddeddfwriaeth UE a chytundebau masnach rhyngwladol. Caiff ei gynghori gan y Pwyllgor Ymgynghorol statudol ar Ryddhau Sylweddau i'r Amgylchedd a phwyllgorau perthnasol eraill sydd yn arbenigo yn y maes yn yr un modd ag y cynghorir Adrannau'r Llywodraeth ganolog. Fodd bynnag, ni fydd y Cynulliad yn gallu cyflwyno gofynion labelu ychwanegol cyn Deddfwriaeth gan yr Undeb Ewropeaidd.

Welsh Produce

Q15 Mick Bates: What powers does the Assembly have to ensure that all public sector bodies use Welsh produce in preference to imported food? (OAQ204VB)

Christine Gwyther: We are considering how we can best alert firms based in Wales to the opportunity for selling to the Welsh Assembly. Welsh Office procurement policy is based on the previous government's 1995 White Paper 'Setting New Standards—A Strategy for

Government Procurement'. EC public procurement regulations require that there can be no discrimination for or against the use of a particular nation's products, but I want to move to make sure our producers have the best possible chance to bid.

Cynnyrch Cymreig

C15 Mick Bates: Pa bwerau sydd gan y Cynulliad i sicrhau bod pob corff yn y sector cyhoeddus yn defnyddio cynnyrch Cymreig yn hytrach na bwyd a fewnforiwyd? (OAQ204VB)

Christine Gwyther: Yr ydym yn ystyried sut orau mae deffro cwmnïau yng Nghymru i'r cyfle o werthu i'r Cynulliad Cenedlaethol. Mae polisi prynu'r Swyddfa Gymreig wedi'i seilio ar Bapur Gwyn y llywodraeth ddiwethaf yn 1995, 'Gosod Safonau Newydd—Strategaeth Brynu i'r Llywodraeth'. Mae gofynion prynu cyhoeddus y CE yn mynnu na ellir camwahaniaethu o blaid nac yn erbyn defnyddio cynnyrch cenedl benodol, ond yr wyf am wneud yn siŵr bod ein cynhyrchwyr yn cael y cyfle gorau i wneud cais.

Co-operatives in Welsh Farming

Q16 John Griffiths: Will Christine Gwyther put in place measures to encourage co-operatives in Welsh farming? (OAQ197VB)

Christine Gwyther: Yes. Measures are being put in place to encourage co-operatives in Welsh farming. One of the outcomes of the Lamb and Beef Action Plan was to recommend that support should be given to co-operative ventures by farmers and in particular that an all-Wales livestock marketing co-operative should be established. In line with this the Welsh Office are considering providing financial support for a feasibility study for the establishment of an all-Wales co-operative and the work is being taken forward by a member of staff from the Meat and Livestock Commission who has been seconded to the Welsh Agricultural Organisation Society for this purpose. The Department is also considering supporting local initiatives to promote niche products.

Cwmnïau Cydweithredol yn y Byd Ffermio

C16 A fydd Christine Gwyther yn rhoi mesurau ar waith i hybu cwmnïau cydweithredol yn y byd ffermio yng Nghymru? (OAQ197VB)

Christine Gwyther: Bydd. Mae camau ar y gweill i annog cwmnïau cydweithredol ym maes ffermio yng Nghymru. Un o ganlyniadau'r Cynllun Gweithredu ar Gig Oen a Chig Eidion oedd argymhell y dylid rhoi cefnogaeth i fentrau cydweithredol gan ffermwyr ac yn benodol y dylid sefydlu cwmni marchnata da byw cydweithredol i Gymru gyfan. Yn unol â hyn, mae'r Swyddfa Gymreig yn ystyried darparu cefnogaeth ariannol ar gyfer cynnal astudiaeth i weld pa mor ymarferol fyddai sefydlu cwmni cydweithredol i Gymru gyfan ac mae aelod o'r Comisiwn Cig a Da Byw a secondiwyd at y diben hwn i Gymdeithas Trefnu Gwledig Cymru, yn bwrw ymlaen â'r gwaith. Mae'r Adran hefyd yn ystyried cefnogi cynlluniau lleol i hyrwyddo cynnyrch arbenigol.

Food Processing Industry

Q17 John Griffiths: What strategy will be pursued to develop the food processing industry in Wales? (OAQ198VB)

Christine Gwyther: I refer the Assembly Member to my earlier answer to question 1. (OAQ178VB)

Diwydiant Prosesu Bwyd

C17 John Griffiths: Pa strategaeth a arddelir er mwyn datblygu'r diwydiant prosesu bwyd yng Nghymru? (OAQ198VB)

Christine Gwyther: Cyfeiriaf yr Aelod y Cynulliad at fy ateb blaenorol i gwestiwn 1 (OAQ178VB).

Organic Aid Scheme

Q18 Kirsty Williams: When will the Organic Aid Scheme be made available to Welsh farmers? (OAQ182JS/99)

Christine Gwyther: Subject to approval from the European Commission, the new Organic Aid Scheme, which will be renamed the Organic Farming Scheme, will be open for applications this summer.

Cynllun Cymorth Organig

C18 Kirsty Williams: Pryd y bydd y cynllun Cymorth Organig ar gael i ffermwyr Cymru? (OAQ182JS/99)

Christine Gwyther: Ar yr amod y caiff ei gymeradwyo gan y Comisiwn Ewropeaidd, bydd y Cynllun Cymorth Organig newydd, a ailenwir yn Gynllun Ffermio Organig, ar agor ar gyfer ceisiadau yr haf hwn.

Canllawiau Asesu ar gyfer y Cynllun Tir Gofal

Q19 Elin Jones: Pam nad yw'r canllawiau asesu ar gyfer cynllun Tir Gofal wedi'u datgelu i'r cyhoedd? (OAQ210JS)

Christine Gwyther: Bydd Cyngor Cefn Gwlad Cymru yn cyhoeddi egwyddorion y system raddio a sgorio yn fuan. Yn y cyfamser, bydd ymgeiswyr yn cael gwybod eu sgôr a'r sgôr lwyddiannus isaf os ydynt yn dymuno.

Tir Gofal Scheme Assessment Guidelines

Q19 Elin Jones: Why haven't the assessment guidelines for the Tir Gofal scheme been made public? (OAQ210JS)

Christine Gwyther: The Countryside Council for Wales will publish the principles of the ranking and scoring system shortly. In the meantime, applicants who ask will be given their score and the lowest successful score.

Subsidy Payments to Farmers

Q20 David Davies: What action is being taken to speed up late subsidy payments to farmers? (OAQ 190JS)

Christine Gwyther: I recognise that there have been unacceptable delays in making subsidy payments, and am committed to giving farmers in Wales the service they deserve. This is why we are investing £16 million over the next three years in improving our service. We expect some benefits in customer service and simplification of administration within the first year. We aim to make major improvements, supported by a new computer system by year three.

Cymhorthdal i Ffermwyr

C20 David Davies: Beth sydd yn cael ei wneud i gyflymu'r broses o dalu cymhorthdal i ffermwyr? (OAQ190JS)

Christine Gwyther: Yr wyf yn cydnabod bod oedi annerbiniol o ran gwneud taliadau cymhorthdal ac yr wyf wedi ymrwmo i roi'r gwasanaeth y maent yn ei haeddu i ffermwyr. Dyna paham yr ydym yn buddsoddi £16 miliwn dros y tair blynedd nesaf i wella'n gwasanaeth. Yr ydym yn disgwyl rhywfaint o fudd o ran gwasanaeth i gwsmeriaid a symleiddio'r weinyddiaeth yn ystod y flwyddyn gyntaf. Y nod yw gwneud gwelliannau o bwys, gyda threfn gyfrifiadurol newydd yn gefn i hynny erbyn y drydedd flwyddyn.

Imported Meat

Q21 Jocelyn Davies: What assurances can Christine Gwyther give the farming community and consumers that meat imported from outside the UK complies with the regulations imposed on Welsh farmers, in relation to animal welfare, when exporting livestock? (OAQ191JS)

Christine Gwyther: Discrimination against imported animal products on the basis of the welfare standards to which they have been produced is not permitted under World Trade Organisation rules.

The rules applied under the Welfare of Animals (Transport) Order 1997 to protect animal welfare when live animals are exported from Great Britain, implements EU Directive 91/628 which applies to all livestock being transported on EU territory.

Cig a Fewnforiwyd

C21 Jocelyn Davies: Pa sicrwydd y gall Christine Gwyther ei roi i'r gymuned amaethyddol ac i'r defnyddwyr bod cig sydd yn cael ei fewnforio o wledydd y tu allan i'r Deyrnas Unedig yn cydymffurfio â'r rheoliadau sydd yn cael eu gorfodi ar ffermwyr Cymru, o safbwynt lles yr anifeiliaid, wrth allforio da byw? (OAQ191JS)

Christine Gwyther: Ni chaniateir camwahaniaethu yn erbyn cynnyrch anifeiliaid a fewnforir ar sail y safonau lles y'u cynhyrchwyd danynt dan reolau'r Gymdeithas Fasnach Fyd-Eang.

Mae'r rheolau a ddefnyddir dan Orchymyn Lles Anifeiliaid (Cludiant) 1997, i warchod lles anifeiliaid pan allforir anifeiliaid byw o wledydd Prydain Fawr, yn gweithredu Cyfarwyddeb 91/628 yr UE sydd yn berthnasol i'r holl dda byw a allforir ar diriogaeth yr UE.

Funding for Tir Gofal Scheme

Q22 Peter Rogers: Will Christine Gwyther increase the funding of the Tir Gofal scheme? (OAQ213JS/99)

Christine Gwyther: The budget for Tir Gofal is increasing year on year as is the total expenditure on agri-environmental schemes, as is shown in the following table:

	£ millions		
	Old Schemes	Tir Gofal	Annual Total
1997-98	9.8		9.8
1998-99	12.7		12.7
1999-00	14.0		14.0
2000-01	13.0	3.2	16.2

2001-02	12.9	6.4	19.3
---------	------	-----	------

Note: The table shows payments to farmers and does not include running costs.

Cyllid ar gyfer Cynllun Tir Gofal

C22 Peter Rogers: A wnaiff Christine Gwyther roi mwy o arian i'r cynllun Tir Gofal? (OAQ213JS/99)

Christine Gwyther: Mae'r gyllideb ar gyfer Tir Gofal yn cynyddu o'r naill flwyddyn i'r llall fel y mae cyfanswm y gwariant ar gynllunio amaeth-amgylcheddol, fel y dangosir yn y tabl isod:

	£ miliynau		
	Hen Gynlluniau	Tir Gofal	Cyfanswm Blyneddol
1997-98	9.8		9.8
1998-99	12.7		12.7
1999-00	14.0		14.0
2000-01	13.0	3.2	16.2
2001-02	12.9	6.4	19.3

Sylwer: Mae'r tabl yn dangos taliadau i ffermwyr ac nid yw'n cynnwys costau cynnal.

Small and Medium Sized Enterprises in the Rural Economy

Q23 Huw Lewis: Can Christine Gwyther report on any discussions she has had with the Rural Partnership for Wales on the development of SMEs in the rural economy? (OAQ220VB)

Christine Gwyther: I attended the latest meeting of the Rural Partnership for Wales on 17 May in Carmarthen. A draft Rural Statement, which the Partnership is producing for consideration by the Assembly, was discussed. The statement is a wide-ranging document that encompasses a broad span of policy interests affecting rural Wales, including the need to develop and support small and medium size enterprises in the area.

Busnesau Bach a Chanolig eu Maint yn y Gymru Wledig

C23 Huw Lewis: A all Christine Gwyther gyflwyno adroddiad am unrhyw drafodaethau y mae wedi'u cynnal gyda Phartneriaeth Wledig Cymru ar ddatblygu busnesau bach a chanolig eu maint yn yr economi wledig? (OAQ220VB)

Christine Gwyther: Yr oeddwn yn bresennol yng nghyfarfod diweddaraf Partneriaeth Wledig Cymru ar 17 Mai yng Nghaerfyrddin. Trafodwyd Datganiad Gwledig drafft, y mae'r Bartneriaeth yn ei baratoi i'r Cynulliad ei ystyried. Mae'r datganiad hwn yn ddogfen eang ei chynnwys, sydd yn cwmpasu ystod mawr o ddiddordebau polisi sydd yn effeithio ar y Gymru wledig, gan gynnwys y ffaith fod angen datblygu a chefnogi busnesau bach a chanolig eu maint yn yr ardal.

Access to the Countryside

Q24 Mr Huw Lewis: Can Christine Gwyther comment on the Government's plans to improve access to the countryside and how does she intend to take these proposals forward in consultation with other interested partners? (OAQ221AG)

Christine Gwyther: The Government has announced its intention to legislate, at the earliest opportunity, to secure the right of access. Although the right of access has already been the

subject of extensive consultation, the Government intends shortly to consult further on reforming rights of way legislation. The Assembly will be consulted on the Government's proposals for legislation and will need to form its own view on these matters. We will remain in close touch with the bodies representing key countryside interests in Wales.

Mynediad i Gefn Gwlad

C24 Huw Lewis: A all Christine Gwyther gyflwyno sylwadau ar gynlluniau'r llywodraeth i wella mynediad i gefn gwlad, a sut y mae'n bwriadu gyrru'r cynlluniau hyn yn eu blaen gan ymgynghori â phartneriaid eraill sydd â diddordeb? (OAQ221AG)

Christine Gwyther: Mae'r Llywodraeth wedi cyhoeddi ei bwriad i ddeddfu, cyn gynted ag y bo modd, er mwyn sicrhau hawl mynediad. Er bod hawl mynediad eisoes wedi bod yn destun ymgynghori eang, mae'r Llywodraeth yn bwriadu ymgynghori ymhellach yn fuan ar ddiwygio deddfwriaeth hawl mynediad. Ymgynghorir â'r Cynulliad ar gynigion y Llywodraeth ar gyfer deddfu a bydd angen iddo lunio'i farn ei hun ynghylch hyn. Byddwn yn cadw mewn cysylltiad clòs gyda'r cyrff sydd yn cynrychioli buddiannau allweddol cefn gwlad yng Nghymru.

Mental Health Problems

Q25 Lynne Neagle: Can Christine Gwyther give the figures for the levels of mental health problems and suicide rates in rural Wales? (OAQ222VB)

Christine Gwyther: We have defined 'rural' as the nine Welsh unitary authority areas with population density below the Welsh average, that is Powys, Ceredigion, Gwynedd, Pembrokeshire, Carmarthenshire, Isle of Anglesey, Conwy, Monmouthshire and Denbighshire.

The percentage of respondents (aged 18 and over) in these areas to the 1995 Welsh Health Survey who reported that they had at the time a mental or nervous illness which they had had for three months or more was 10.1 per cent. The figure for all of Wales was 11.2 per cent.

The crude suicide rate per 100,000 population in the years 1995 to 1997 was 11.2 per cent in rural areas while the all Wales rate was 10.3 per cent

We are currently reviewing our All Wales Strategy for mental health services and in the course of this we shall consider the particular stresses affecting the population in these areas and the problems in ensuring equity of access to services throughout Wales. We have funded an investigation by the Institute of Rural Health into rural stress. Reduction of suicide rates throughout Wales is set as an NHS priority

Problemau Iechyd Meddwl

C25 Lynne Neagle: A all Christine Gwyther roi'r ffigurau ar gyfer y lefelau o broblemau iechyd meddwl a'r cyfraddau hunanladdiad yng nghefn gwlad Cymru? (OAQ222VB)

Christine Gwyther: Diffiniwyd 'cefn gwlad' fel y naw ardal awdurdod unedol yng Nghymru sydd â dwysedd poblogaeth is na'r cyfartaledd drwy Gymru, sef Powys, Ceredigion, Gwynedd, Sir Benfro, Sir Gaerfyrddin, Ynys Môn, Conwy, Sir Fynwy a Sir Ddinbych.

Canran y nifer a ymatebodd (18 oed a throsodd) yn yr ardaloedd hyn i Arolwg Iechyd Cymru 1995 a ddywedodd eu bod yn dioddef ar y pryd o afiechyd meddwl neu afiechyd nerfol oedd wedi bod ganddynt am dri mis neu fwy oedd 10.1 y cant. Y ffigwr ar gyfer Cymru gyfan oedd 11.2 y cant.

Y gyfradd hunanladdiad sylfaenol ar gyfer 100,000 o'r boblogaeth rhwng 1995 a 1997 oedd 11.2 y cant mewn ardaloedd gwledig a'r gyfradd drwy Gymru gyfan oedd 10.3 y cant.

Yr ydym wrthi'n adolygu ein Strategaeth Gymru Gyfan ar gyfer gwasanaethau iechyd meddwl ac yn sgîl hyn, byddwn yn ystyried y straen arbennig sydd yn effeithio ar boblogaeth yr ardaloedd hyn a'r problemau o ran sicrhau mynediad teg at wasanaethau ledled Cymru. Cyllidwyd arolwg gan y Sefydliad Iechyd Gwledig ar straen meddwl yng nghefn gwlad. Mae'r NHS wedi gosod gostwng cyfraddau hunanladdiad ledled Cymru fel blaenoriaeth.

Common Agricultural Policy

Q26 Lynne Neagle: What plans does Christine Gwyther have to discuss with others recent reforms to the common agriculture policy? (OAQ223AG)

Christine Gwyther: The Welsh Office is currently consulting a wide range of interested organisations and individuals on how the common agricultural reform component of Agenda 2000 will affect farmers in Wales.

Y Polisi Amaeth Cyffredin

C26 Lynne Neagle: Pa gynlluniau sydd gan Christine Gwyther i drafod y diwygiadau diweddar i'r Polisi Amaeth Cyffredin gydag eraill? (OAQ223AG)

Christine Gwyther: Mae'r Swyddfa Gymreig ar hyn o bryd yn ystyried ymgynghori ag amrywiaeth eang o sefydliadau ac unigolion ynghylch sut y bydd yr elfen diwygio polisi amaeth cyffredin o Agenda 2000 yn effeithio ar ffermwyr yng Nghymru.

Environmental Scheme for Farms

Q27 Mick Bates: What plans are being made to expand or create an environmental scheme, which will be accessible by all farm businesses, in Wales, not necessarily on a whole farm basis? (OAQ 267VB) [R]

Christine Gwyther: Tir Gofal has replaced all the existing agri-environment schemes. It is a whole farm scheme that is available throughout Wales. There are no plans for any other environmental schemes.

Cynllun Amgylcheddol i Ffermydd

C27 Mick Bates: Pa gynlluniau sydd yn cael eu gwneud i ehangu neu i greu cynllun amgylcheddol, a fydd yn hygyrch i bob busnes fferm, yng Nghymru, heb fod o anghenraid ar sail ffermydd cyfan? (OAQ267VB) [R]

Christine Gwyther: Mae Tir Gofal wedi disodli'r cynlluniau amaeth-amgylcheddol presennol. Mae'n gynllun ar gyfer ffermydd cyfan sydd ar gael ledled Cymru. Ar hyn o bryd, ni fwriedir cyflwyno cynlluniau amgylcheddol eraill.

Rate Rebate Scheme

Q28 Mick Bates: What plans does Christine Gwyther have to establish a rate rebate scheme for low through-put abattoirs on a similar basis to the rural rate relief scheme? (OAQ269JS) [R]

Christine Gwyther: There are no plans to establish a rate rebate scheme for low throughput abattoirs in Wales.

Cynllun Ad-dalu Trethi

C28 Mick Bates: Pa gynlluniau sydd gan Christine Gwyther i sefydlu cynllun ad-dalu trethi i ladd-dai â mewnbwn isel ar sail debyg i'r cynllun gostyngiad trethi gwledig? (OAQ269JS) [R]

Christine Gwyther: Nid oes unrhyw gynlluniau i sefydlu cynllun ad-dalu trethu i ladd-dai o'r fath yng Nghymru